

Als uw kind onder toezicht gesteld wordt

Over de Raad voor de Kinderbescherming

Oktober 2009 (gewijzigde herdruk van Januari 2009)

Ministerie van Justitie
Raad voor de Kinderbescherming

Als uw kind onder toezicht gesteld wordt

Als in uw gezin zulke ernstige opvoedingsproblemen voorkomen dat de ontwikkeling van uw zoon of dochter belemmerd wordt, kan de rechter uw kind onder toezicht stellen. Zo'n ingrijpende maatregel wordt niet zomaar genomen. Dat gebeurt uitsluitend als de rechter vindt dat het voor uw kind noodzakelijk is dat uw gezin verplicht hulp krijgt.

Deze brochure legt uit wat een ondertoezichtstelling inhoudt en welke rol de Raad voor de Kinderbescherming, de rechter en het Bureau Jeugdzorg daarbij spelen.

Kind staat centraal

Het is de taak van de Raad voor de Kinderbescherming om op te komen voor de rechten van kinderen die in de knel (dreigen te) komen. Daarom staat in het werk van de Raad altijd het belang van het kind centraal. De medewerkers beseffen evenwel dat de tussenkomst van de Raad voor ouders en kinderen een emotionele en ingrijpende gebeurtenis kan zijn.

Voor het gemak is de tekst in de mannelijke vorm geschreven. Overal waar *hij, zijn of hem* staat, kunt u *zij of haar* lezen. Met *ouders* wordt ook *ouder* bedoeld. Voor *kind* kunt u ook *kinderen* lezen.

Inhoudsopgave

Ondertoezichtstelling	5
Maatregel van kindbescherming	6
Duur van de ondertoezichtstelling	6
Wie doet wat	7
Voorlopige ondertoezichtstelling	8
De Raad voor de Kinderbescherming	9
De rechter	10
De gezinsvoogd	11
Uithuisplaatsing	12
Meer informatie	13

Ondertoezichtstelling

Als de opvoedingsproblemen in uw gezin de ontwikkeling van uw kind bedreigen, kan de Raad voor de Kinderbescherming de rechter om een ondertoezichtstelling verzoeken. Uw gezag wordt dan beperkt en uw gezin krijgt een gezinsvoogd. Ook zijn u en uw kind verplicht om de aangeboden hulpverlening te accepteren.

Soms zijn de moeilijkheden in een gezin zo groot dat er opvoedingsproblemen ontstaan die de ontwikkeling van een kind bedreigen of blokkeren. Is dat in uw gezin het geval, dan heeft uw kind recht op bescherming. Dat kan er toe leiden dat de Raad voor de Kinderbescherming de rechter verzoekt om uw kind onder toezicht van een Bureau Jeugdzorg, afdeling Jeugdbescherming te stellen. Het Bureau Jeugdzorg wijst u een gezinsvoogd toe.

Doel van de ondertoezichtstelling

Het doel van de ondertoezichtstelling – ook wel OTS genoemd – is om een oplossing te vinden voor die problemen die de geestelijke of lichamelijke ontwikkeling van uw kind bedreigen.

Voorbeelden van zulke bedreigingen lopen uiteen van mishandeling van het kind tot een vastgelopen relatie van de ouders waaronder het kind ernstig te lijden heeft. In deze brochure wordt dit soort problemen samengebracht onder de term ‘opvoedingsproblemen’. De ouders slagen er in hun specifieke situatie niet in om zelf de opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van hun kind bedreigen, weg te nemen. De ondertoezichtstelling moet er dan toe leiden dat de situatie waarin het kind opgroeit zodanig verbetert, dat zijn ontwikkeling geen gevaar meer loopt. Een gezinsvoogd zal er op toezien dat dit gebeurt.

Maatregel van kindbescherming

Een ondertoezichtstelling is een zogenoemde ‘maatregel van kindbescherming’ die de rechter kan uitspreken. Er zijn drie maatregelen mogelijk. *Ondertoezichtstelling* (OTS) komt het meest voor. In dit geval wordt het gezag van de ouders over hun kind beperkt. De andere – zwaardere – maatregelen zijn *ontheffing van het ouderlijk gezag* en *ontzetting uit het ouderlijk gezag*. De ouders verliezen dan het gezag over hun kind. *Ontheffingen* en *ontzetting* worden kort toegelicht in de brochure *Als opvoeden een probleem is*. Zie achterin deze brochure voor meer informatie.

Duur van de ondertoezichtstelling

Een ondertoezichtstelling wordt voor maximaal twaalf maanden opgelegd, maar de periode kan zo nodig verlengd worden. Ook is het mogelijk om een ondertoezichtstelling eerder te beëindigen.

Duur

Als de rechter een ondertoezichtstelling oplegt, bepaalt hij ook de duur van de maatregel. Een ondertoezichtstelling duurt maximaal twaalf maanden. De rechter kan de duur telkens met (maximaal) een jaar verlengen tot het kind achttien jaar is. Voorafgaand aan zijn beslissing vraagt de rechter u (en andere betrokkenen) om uw mening. Als uw kind twaalf jaar of ouder is, mag ook hij zijn mening geven. Als hij jonger is, dan kan de rechter hem ook horen, maar dat is niet verplicht.

Voortijdig stoppen

Zodra de ontwikkeling van uw kind niet meer bedreigd wordt, kan de ondertoezichtstelling tussentijds beëindigd worden. De gezinsvoogd neemt meestal het initiatief daarvoor, maar ook de ouders kunnen dat doen. De gezinsvoogd vraagt de rechter hier een beslissing over te nemen.

Beëindiging

Een ondertoezichtstelling kan op verschillende manieren beëindigd worden. De ondertoezichtstelling:

- stopt in het algemeen als de termijn verloopt zonder dat het Bureau Jeugdzorg of de Raad voor de Kinderbescherming om verlenging vragen;
- vervalt als de rechter instemt met tussentijdse beëindiging of een verzoek tot verlenging afwijst;
- eindigt automatisch als uw kind achttien jaar wordt.

Wie doet wat

- *Raad is initiatiefnemer*: De Raad voor de Kinderbescherming verzoekt de rechter om een ondertoezichtstelling uit te spreken. Een verzoek wordt onderbouwd met een rapport over uw gezin.
- *Rechter beslist*: De rechter beoordeelt het verzoek van de Raad. Als hij het nodig vindt dat uw gezin verplicht hulp krijgt, geeft hij het Bureau Jeugdzorg, afdeling Jeugdbescherming, in uw omgeving de opdracht om de ondertoezichtstelling uit te voeren.
- *Gezinsvoogd voert uit*: Het Bureau Jeugdzorg wijst een medewerker toe aan uw kind. Deze gezinsvoogd begeleidt uw kind en helpt u als ouders bij het oplossen van de opvoedingsproblemen.
- *Raad toetst*: de gezinsvoogd informeert de Raad wanneer hij van plan is om de ondertoezichtstelling niet te verlengen of tussentijds te beëindigen. De Raad gaat op basis van de door de gezinsvoogd aangeleverde rapportage na of de redenen voor de ondertoezichtstelling niet langer aanwezig zijn en de situatie van uw kind weer veilig is. Als de Raad het niet eens is met de beëindiging kan hij bij de rechter bepleiten dat de ondertoezichtstelling nog enige tijd doorloopt.

Voorlopige ondertoezichtstelling

Als een kind ernstig en onmiddellijk gevaar loopt, moet hij snel uit huis geplaatst kunnen worden. De Raad voor de Kinderbescherming kan dan aan de rechter verzoeken om een *ondertoezichtstelling* uit te spreken, en deze voorlopig op te leggen. Deze voorlopige ondertoezichtstelling duurt maximaal drie maanden. Tegelijk wordt een machtiging *uithuisplaatsing* verzocht. Als de rechter dit verzoek inwilligt, dan wordt een gezinsvoogd benoemd die de uithuisplaatsing uitvoert en begeleidt. De rechter hoeft het kind, de ouders of andere betrokkenen niet te spreken voor hij zijn beslissing neemt. Wel moet hij hen binnen veertien dagen na de uitspraak alsnog horen.

Tijdens de voorlopige ondertoezichtstelling zet de Raad het onderzoek naar de gezinssituatie voort. Ook houdt de Raad contact met de gezinsvoogd. Zo nodig kan de Raad binnen drie maanden aan de rechter vragen om de ondertoezichtstelling te handhaven voor de duur van een maand.

De Raad voor de Kinderbescherming

De Raad onderzoekt of er opvoedingsproblemen zijn die de ontwikkeling van uw kind bedreigen. Als het noodzakelijk is dat uw gezin verplicht hulpverlening krijgt, verzoekt de Raad de rechter om een kindbeschermingsmaatregel.

Onderzoek en rapport

De Raad overlegt in het casusoverleg met Bureau Jeugdzorg. Tijdens dit overleg wordt de beschikbare informatie besproken en besluit de Raad de zaak al dan niet in behandeling te nemen. Als de zaak in behandeling wordt genomen doet een raadsonderzoeker onderzoek naar uw kind en uw gezin. Hij moet vaststellen of sprake is van een bedreigende ontwikkeling van uw kind en wat de gewenste manier is om deze bedreiging weg te nemen. Het onderzoek wordt afgesloten met een rapport, waarin de Raad concludeert wat volgens hem de beste oplossing is.

Verzoek aan rechter

Als onderzoek uitwijst dat de ontwikkeling van uw kind alleen met verplichte hulp veilig gesteld kan worden, dan verzoekt de Raad voor de Kinderbescherming aan de rechter om uw kind onder toezicht te stellen. Ter onderbouwing van het verzoek stuurt de Raad het rapport aan de rechter.

Een ondertoezichtstelling kan voor zowel uzelf als uw kind zeer ingrijpend zijn. De Raad doet het verzoek aan de rechter daarom zeer weloverwogen en uitsluitend als:

- vrijwillige hulp niet (meer) voldoende is of
- de ouders geen hulp willen accepteren en
- het onderzoek bevestigt dat de ontwikkeling van het kind ernstig bedreigd wordt.

Werkwijze

De werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming is vastgelegd in het Kwaliteitskader. Deze richtlijnen van de minister van Justitie en de minister van Jeugd en Gezin zijn voor de medewerkers van de Raad leidraad voor hun dagelijks werk. Het document beschrijft onder andere hoe een onderzoek uitgevoerd wordt, welke informatie in het rapport komt en hoe lang een onderzoek mag duren. Daarnaast kent de Raad protocollen waarin voorgeschreven wordt hoe de Raad in bepaalde zaken in het bijzonder moet handelen. Er bestaat een protocol Bescherming, protocol Gezag en Omgang, protocol Strafzaken en een protocol Afstand, Screening, Adoptie en Afstamming. Op deze manier wordt elk raadsonderzoek zoveel mogelijk op gelijke wijze uitgevoerd en kunnen cliënten nagaan wat zij mogen verwachten van de Raad. U kunt zowel het Kwaliteitskader als de protocollen op elke locatie van de Raad inzien of raadplegen via de internetsite www.kinderbescherming.nl.

De rechter

Tijdens een rechtszitting vraagt de rechter uw mening over de mogelijke ondertoezichtstelling. Hij kan ook uw kind horen. Het rapport van de Raad speelt een belangrijke rol bij de beslissing van de rechter.

De rechter behandelt het verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming op een rechtszitting. Hij spreekt dan met u, de Raad en eventuele andere betrokkenen. Tijdens de rechtszaak kunt u zich laten bijstaan door een advocaat. Als uw kind twaalf jaar of ouder is, zal de rechter hem naar zijn mening vragen. De rechter kan ook een jonger kind horen, maar dat is niet verplicht. Het gesprek met uw kind vindt plaats zonder dat u daarbij aanwezig bent. Het rapport van de Raad is een belangrijke informatiebron voor de rechter. Maar tijdens de rechtszitting verzamelt hij ook informatie en laat die meewegen bij zijn beslissing. De rechter is niet verplicht om het verzoek van de Raad in te willigen.

Als de rechter besluit om uw kind onder toezicht te stellen, geeft hij een Bureau Jeugdzorg, afdeling Jeugdbescherming, de opdracht om de ondertoezichtstelling uit te voeren.

De gezinsvoogd

De gezinsvoogd is belast met de ondertoezichtstelling. Hij moet erop toezien dat de opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van uw kind bedreigen, worden opgelost. De gezinsvoogd begeleidt en ondersteunt u en uw kind. Ook brengt hij de hulpverlening aan uw gezin op gang. Zo nodig geeft de gezinsvoogd aanwijzingen die u en uw kind moeten opvolgen.

Als de rechter een ondertoezichtstelling uitspreekt, wijst hij een Bureau Jeugdzorg, afdeling Jeugdbescherming, aan dat de ondertoezichtstelling moet uitvoeren. Het Bureau Jeugdzorg benoemt vervolgens een medewerker als gezinsvoogd. De gezinsvoogd moet bevorderen dat de opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van uw kind bedreigen, worden weggenomen. Hij begeleidt uw kind en helpt u als ouders bij het oplossen van de opvoedingsproblemen.

Gezag

Volgens de wet hebben ouders het gezag over hun kinderen. Dit betekent dat u de bevoegdheid heeft om beslissingen over uw kind te nemen. Ook als uw kind onder toezicht gesteld is, houdt u het gezag, maar dat wordt beperkt. U blijft dus zelf verantwoordelijk voor de verzorging en de opvoeding van uw kind, maar u wordt daarbij niet vrijblijvend begeleidt door de gezinsvoogd, die regelmatig contact heeft met u en uw kind. Het is de taak van de gezinsvoogd om u te ondersteunen, zodat u later zonder hulp verder kunt.

Informatie

De gezinsvoogd start met een kennismakingsgesprek met u en uw kind. Hij verzamelt verder alle informatie die hij nodig heeft. Zo leest hij het rapport van de Raad voor de Kinderbescherming en de beschikking – de uitspraak en motivering – van de rechter. Zo nodig raadpleegt hij andere mensen die uw kind kennen, zoals een familielid, leerkracht of hulpverlener. Hierna stelt de gezinsvoogd een plan van aanpak op om de opvoedingsproblemen op te lossen.

Plan van aanpak

Hoe de hulpverlening aan uw gezin precies verloopt, is erg afhankelijk van uw situatie. U en uw kind hebben een belangrijke inbreng in het plan van aanpak. Er komt bijvoorbeeld in te staan hoe u de problemen wilt oplossen, welke toekomstplannen u heeft en welke afspraken u heeft gemaakt. De gezinsvoogd sluit met zijn plan van aanpak aan op de doelen die u wilt bereiken.

Als de gezinsvoogd dat nodig vindt, worden bijvoorbeeld andere hulpverleningsinstanties ingeschakeld. Ook kan hij besluiten dat het beter is dat uw kind uit huis geplaatst wordt (zie ook de tekst in het kader hieronder). Zodra het plan klaar is, krijgen u en uw kind een exemplaar. Als daar aanleiding voor is, kan het plan tussentijds aangepast worden.

Uithuisplaatsing

In principe blijft uw kind tijdens de ondertoezichtstelling gewoon thuis wonen. Maar het kan zijn dat het voor uw kind of voor uzelf beter is dat hij (tijdelijk) ergens anders woont, bijvoorbeeld in een tehuis of pleeggezin. Als de gezinsvoogd uw kind uit huis wil plaatsen, moet hij de rechter om een machtiging vragen. De rechter bekijkt of de uithuisplaatsing nodig is en bepaalt hoe lang die mag duren. De maximale periode van een uithuisplaatsing is één jaar. Als de gezinsvoogd vindt dat de uithuisplaatsing daarna verlengd moet worden, moet de rechter daar opnieuw toestemming voor geven. Wanneer de gezinsvoogd van plan is om de uithuisplaatsing (tussentijds) te beëindigen informeert hij de Raad. De Raad gaat op basis van de door de gezinsvoogd aangeleverde rapportage na of de redenen voor de uithuisplaatsing niet langer aanwezig zijn en de situatie van uw kind thuis weer veilig is. Als de Raad het niet eens is met de beëindiging kan hij bij de rechter bepleiten dat de uithuisplaatsing nog enige tijd doorloopt.

In het algemeen kunt u tijdens de uithuisplaatsing contact houden met uw kind. Maar de gezinsvoogd kan ook in het belang van uw kind besluiten dat er geen contact mogelijk is.

Meer informatie

Bescherming persoonsgegevens

- De persoonsgegevens van cliënten van de Raad voor de Kinderbescherming en van andere betrokkenen bij een zaak worden vastgelegd in een computerbestand en een dossier. Daarbij worden de wettelijke regels gevolgd. Vanzelfsprekend gaat de Raad zorgvuldig en vertrouwelijk met de gegevens om. Cliënten en betrokkenen hebben het recht om hun eigen gegevens in te zien en te laten aanvullen of corrigeren. Hoe dat kan, staat in de Regeling Wbp* die u bij elke vestiging van de Raad kunt inzien.
- Om de informatie-uitwisseling tussen de ketenpartners Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming en rechterlijke macht te verbeteren, maakt men gebruik van het COBOS (Casusoverleg Bescherming) systeem, waarmee een meer efficiënte uitwisseling van gegevens tussen Bureau Jeugdzorg (BJZ) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) mogelijk wordt gemaakt. Gegevens die door deze verschillende instanties zijn verkregen, worden in één gedeeld persoonsgebonden dossier opgeslagen. Hierdoor kan een beter en betrouwbare risicoanalyse gemaakt worden bij de besluitvorming over het nemen van jeugdbeschermingsmaatregelen.
- De Raad voor de Kinderbescherming meldt aan de verwijzindex risico's jeugdigen (VIR) minderjarige cliënten waarvoor een beschermingsonderzoek gestart is, die in verzekering zijn gesteld of tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt. De melding bestaat uit de algemene persoonsgegevens van minderjarige cliënten en het BurgerServiceNummer (BSN). De Raad voor de Kinderbescherming meldt alleen dat er een onderzoek gedaan wordt. Op het moment dat meerdere instanties een melding doen van een minderjarige cliënt, ontstaat er een match. Hierna kunnen de instanties contact met elkaar opnemen over deze cliënt. De Verwijzindex is een initiatief van het programmaministerie voor Jeugd en Gezin. Meer informatie is te vinden op www.verwijzindex.nl.

*Voluit: Regeling Wet bescherming persoonsgegevens Primair Proces
Raad voor de Kinderbescherming

Vragen?

Neemt u dan contact op met een locatie in uw omgeving; de adressen en routebeschrijvingen van de locaties staan op www.kinderbescherming.nl.

Brochures

De brochures over het werk van de Raad zijn verkrijgbaar via:

- Postbus 51 Infolijn, telefoon 0800 - 8051 (gratis, maandag t/m vrijdag van 8:00 tot 20:00 uur) of www.postbus51.nl
- de locaties van de Raad
- de internetsite van de Raad: www.kinderbescherming.nl

Aan de informatie in deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

Uitgave

Raad voor de Kinderbescherming
Landelijk Bureau
Postbus 19202
3501 DE Utrecht
www.kinderbescherming.nl

Oktober 2009 (gewijzigde herduk van Januari 2009)